

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
01.05.2023
RT I, 07.03.2023, 2

Välja kuulutanud
Vabariigi President
23.02.2023 otsus nr 262

Riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse, avaliku teabe seaduse ning avaliku teenistuse seaduse muutmise seadus

Vastu võetud 13.02.2023

§ 1. Riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse muutmine

Riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) seaduse tekstis asendatakse sõna „teabevaldaja” sõnadega „töötlev üksus” vastavas käändes;
- 2) seaduse tekstis asendatakse tekstiosa „asutus, põhiseaduslik institutsioon või juriidiline isik” sõnadega „töötlev üksus” vastavas käändes;
- 3) seaduse tekstis asendatakse tekstiosa „asutus, põhiseaduslik institutsioon ja juriidiline isik” sõnadega „töötlev üksus” vastavas käändes;
- 4) paragrahvi 3 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks;
- 5) paragrahvi 3 täiendatakse punktiga 15 järgmises sõnastuses:
„15) töötlev üksus – salastatud teavet töötlev asutus, põhiseaduslik institutsioon või juriidiline isik või töötlemisloa alusel salastatud teavet töötlev füüsiline isik.”;
- 6) paragrahvi 6 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„2) Välisministeeriumi juures tegutseva strateegilise kauba komisjoni kogutud ja koostatud teave, välja arvatud teave, mille avalikuks tulek ei kahjusta Eesti Vabariigi julgeolekut. See teave salastatakse salajasel või madalamal tasemel kuni 50 aastaks.”;
- 7) paragrahvi 7 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„3) mobilisatsiooni korraldamiseks vajalikku varu käsitlev teave, välja arvatud teave, mille avalikuks tulek ei kahjusta Eesti Vabariigi julgeolekut või mille avaldamine on kohustuslik välislepingu alusel. See teave salastatakse salajasel või madalamal tasemel kuni 30 aastaks.”;
- 8) paragrahvi 7 punktis 4 asendatakse sõnad „ja lahingumoon” tekstiosaga „, lahingumoon ja laskemoon”;
- 9) paragrahvi 7 punkt 5¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„5¹) Kaitseväe radariteave ja seiresüsteemidelt kogutud teave, välja arvatud teave, mille avalikuks tulek ei kahjusta Eesti Vabariigi julgeolekut. See teave salastatakse salajasel või madalamal tasemel kuni 30 aastaks.”;
- 10) paragrahvi 7 punktis 8 asendatakse arv „25” arvuga „50”;
- 11) paragrahvi 8 täiendatakse punktidega 11 ja 12 järgmises sõnastuses:
„11) Politsei- ja Piirivalveameti isikukaitse üksuse kaitseoperatsioonide läbiviimist käsitlev teave, välja arvatud teave, mille avalikuks tulek ei kahjusta Eesti Vabariigi julgeolekut. See teave salastatakse piiratud tasemel kuni 25 aastaks või kuni isikukaitse osutamise vajaduse äralangemiseni või isikukaitse osutamise lõppemiseni;

12) Politsei- ja Piirivalveameti eriuksuse relvastust, laskemoona, erivahendeid ja varustust käsitlev teave, välja arvatud teave, mille avalikuks tulek ei kahjusta Eesti Vabariigi julgeolekut. See teave salastatakse piiratud tasemel kuni 25 aastaks.”;

12)paragrahvi 10 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) Vabariigi Presidendi Kantslei, Eesti Panga, Kaitseliidu ja Vabariigi Valitsuse määrusega riigisaladuse ja salastatud välisteabe kaitse korras määratud valitsusasutuste ning nende valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste valve-, häire-, side- ja infosüsteeme käsitlev teave, välja arvatud käesoleva paragrahvi punktis 2 nimetatud teave ja teave, mille avalikuks tulek ei kahjusta Eesti Vabariigi julgeolekut. See teave salastatakse konfidentsiaalsel või madalamal tasemel kuni 30 aastaks.”;

13)paragrahvi 10 punkt 9 tunnistatakse kehtetuks;

14)paragrahvi 11 lõigetes 1 ja 3 asendatakse tekstiosa „4–10” tekstiosaga „4–12”;

15)paragrahvi 13 lõikest 2 jäetakse välja tekstiosa „§ 7 punktis 9.”;

16)paragrahvi 13 lõike 3 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) minister või tema volitatud asutuse juht – ministeeriumi valitsemisalas või volituse puhul selle asutuse loodud riigisaladuse puhul, välja arvatud riigisaladus, mis on kantud Vabariigi Valitsusele või valitsuskomisjonile või volituse puhul ministrile otsustamiseks esitatud teabekandjale.”;

17)paragrahvi 13 lõike 3 punkt 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„9) julgeolekuasutuse juht – julgeolekuasutuse loodud riigisaladuse puhul, välja arvatud riigisaladus, mis on kantud Vabariigi Valitsusele, valitsuskomisjonile või asjaomasele ministrile otsustamiseks esitatud teabekandjale. Riigisaladuse salastatus kustutatakse enne salastamistähtaja möödumist juhul, kui see on vajalik julgeolekuasutuse ülesande täitmiseks, ning ainult selles ulatuses, mis ei sea ohtu teabes nimetatud või teabe kogumisel osalenud või osalevate isikute julgeolekut.”;

18)paragrahvi 13 lõiget 3 täiendatakse punktidega 10 ja 11 järgmises sõnastuses:

„10) järelevalvetoimetuste juht – järelevalvetoimetuste loodud käesoleva seaduse § 8 punktis 1 nimetatud riigisaladuse puhul, välja arvatud riigisaladus, mis on kantud Vabariigi Valitsusele, valitsuskomisjonile või asjaomasele ministrile otsustamiseks esitatud teabekandjale. Riigisaladuse salastatus kustutatakse enne salastamistähtaja möödumist juhul, kui see on vajalik järelevalvetoimetuste ülesande täitmiseks, ning ainult selles ulatuses, mis ei sea ohtu teabes nimetatud või teabe kogumisel osalenud või osalevate isikute julgeolekut;

11) Kaitseväge juhataja või tema volitatud ülem – käesoleva seaduse § 7 punktides 7, 10 ja 11 nimetatud riigisaladuse puhul, välja arvatud riigisaladus, mis on kantud Vabariigi Valitsusele, valitsuskomisjonile või asjaomasele ministrile otsustamiseks esitatud teabekandjale. Riigisaladuse salastatus kustutatakse enne salastamistähtaja möödumist juhul, kui see on vajalik kaitseväeluure ülesande täitmiseks, ning ainult selles ulatuses, mis ei sea ohtu teabes nimetatud või teabe kogumisel osalenud või osalevate isikute julgeolekut.”;

19)paragrahvi 14 lõiget 2 täiendatakse punktidega 7–9 järgmises sõnastuses:

„7) minister – ministeeriumi valitsemisalas loodud riigisaladuse puhul, välja arvatud riigisaladus, mis on kantud Vabariigi Valitsusele või valitsuskomisjonile otsustamiseks esitatud teabekandjale;

8) riigisekretär – Riigikantslei loodud riigisaladuse puhul, välja arvatud riigisaladus, mis on kantud Vabariigi Valitsusele või valitsuskomisjonile otsustamiseks esitatud teabekandjale;

9) julgeolekuasutuse juht – käesoleva seaduse §-des 6, 7, 9 ja 10 nimetatud julgeolekuasutuse loodud riigisaladuse puhul, välja arvatud riigisaladus, mis on kantud Vabariigi Valitsusele, valitsuskomisjonile või asjaomasele ministrile otsustamiseks esitatud teabekandjale.”;

20)paragrahvi 19 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Juurdepääsuõigust omav füüsiline isik teavitab kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis selle töötleva üksuse, kellega teenistus- või muust lepingulisest suhtest tulenevalt on isikul juurdepääsuõigus, riigisaladuse kaitset korraldavat isikut hiljemalt viis tööpäeva enne kavandatava reisi algust. Juurdepääsuõigust omav füüsiline isik, kes on töö- või teenistussuhtes töötleva üksusega, kellel puudub riigisaladuse kaitset korraldav isik, või salastatud välisteabe avaldajaga, teavitab Kaitsepolitsei ametit. Ettenägematust viibimisest välisriigis tuleb teavitada viivitamata. Teates märgitakse isiku nimi, sidevahendite andmed, välisriik ning selles viibimise aeg ja põhjus.”;

21)paragrahvi 20 lõike 6 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Töötlev üksus on kohustatud kehtestama salastatud teabe kaitse juhendi, milles sätestatakse töötlevas üksuses riigisaladuse ja salastatud välisteabe kaitse nõuded.”;

22)paragrahvi 22 lõike 2 punktis 6 asendatakse sõnad „ebaseaduslikult pealtkuulamiseseadmeid” sõnadega „ebaseaduslikult teabe kogumise seadmeid”;

23)paragrahvi 22 lõikes 3 asendatakse sõna „teabevaldajale” sõnadega „töötlevale üksusele ja juurdepääsuõigusega füüsilisele isikule”;

24)paragrahvi 22 täiendatakse lõikega 5¹järgmises sõnastuses:

„(5¹) Kaitsepolitsei ameti poolt teostatava riigisaladuse kaitse kontrolli tööplaani kinnitab Kaitsepolitsei ameti peadirektor.”;

25)paragrahvi 22 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Kaitsepolitsei ameti poolt teostatava riigisaladuse kaitse kontrolli läbiviimiseks moodustatava komisjoni töökorra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

26)paragrahvi 23 lõike 3 punktis 6 asendatakse sõnad „ebaseaduslikult pealtkuulamise seadmeid” sõnadega „ebaseaduslikult teabe kogumise seadmeid”;

27)paragrahvi 23 lõikes 5 asendatakse sõna „teabevaldajale” sõnadega „töötlevale üksusele ja juurdepääsuõigusega füüsilisele isikule”;

28)paragrahvi 25 lõikes 1 asendatakse sõna „teabevaldaja” sõnadega „töötlev üksus ja juurdepääsuõigusega füüsiline isik”;

29)paragrahvi 25 lõike 3 punktis 2 asendatakse sõna „asutusele” sõnadega „töötlevale üksusele”;

30)paragrahvi 26 lõike 7 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Teabekandjad, mis sisaldavad juurdepääsuõigust omanud isiku loodud riigisaladust, antakse üle töötlevale üksusele, kelle jaoks teavet loodi, muudel juhtudel Kaitsepolitsei ametile.”;

31)paragrahvi 31 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) juurdepääsuloa taotlemisel ja pikendamisel juurdepääsuloa taotleja ankeet”;

32)paragrahvi 32 lõike 2 punkti 2 täiendatakse pärast sõna „seotud” sõnadega „isiku või”;

33)paragrahvi 32 lõike 2 punktis 5 asendatakse tekstiosa „või 205” tekstiosaga „, 205 või 205²”;

34)paragrahvi 32 lõike 2 punkt 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„9) kellel on või on olnud diagnoositud narkootilise või psühhotroopse aine või alkoholi tarvitamise häire või hasartmängusõltuvus”;

35)paragrahvi 32 lõike 2 punktist 12¹jäetakse välja sõna „korduvalt”;

36)paragrahvi 32 lõike 2 punkt 14 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„14) kes on sotsiaalselt või majanduslikult sõltuv isikust, kelle puhul esineb käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4, 5 või 7 või lõike 2 punktis 1, 1¹, 2 või 8 nimetatud asjaolu”;

37)paragrahvi 32 lõiget 2 täiendatakse punktidega 19 ja 20 järgmises sõnastuses:

„19) kelle käitumisega võib kaasneda oht muutuda väljapressimise või muu surveavalduse objektiks;
20) kes on korduvalt rikkunud riigisaladuse või salastatud välisteabe kaitse nõudeid või eiranud käesoleva seaduse § 19 lõikes 1 või 2 sätestatud kohustust.”;

38)paragrahvi 33 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Juurdepääsuloa andmise, andmisest keeldumise, kehtivuse pikendamise ja kehtetuks tunnistamise aluseks on julgeolekukontrolli käigus kogutud teave.”;

39)paragrahvi 33 lõikes 3 asendatakse sõnad „või selle kehtivuse pikendamise” tekstiosaga „, andmisest keeldumise, kehtivuse pikendamise ja kehtetuks tunnistamise”;

40)paragrahvi 34 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) isiku surmaga, surnuks tunnistamisega või teadmata kadunuks jäämisega”;

41)paragrahvi 36 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 36. Salastatud teabe arvestus

(1) Salastatud teabe üle arvestuse pidamisel lähtutakse haldusmenetluse seadusest ja arhiiviseadusest ning nende alusel antud õigusaktidest, arvestades käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud erisusi.”;

42)paragrahvi 43 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Töötlemisloa andmise või selle kehtivuse pikendamise aluseks on käesoleva seaduse § 42 lõike 1 punktis 3 nimetatud asjaolu kontrollimiseks kogutud teave.

(2) Juriidilisele isikule töötlemisloa andmise või selle kehtivuse pikendamise aluseks on peale käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe ka julgeolekukontrolli käigus kogutud teave.”;

43)paragrahvi 43 lõike 8 esimene lause tunnistatakse kehtetuks;

44)paragrahvi 44 lõike 8 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Teabekandjad, mis sisaldavad töötlemisloa saanud isiku loodud riigisaladust, antakse üle töötlevale üksusele, kelle jaoks teavet loodi, muudel juhtudel Kaitsepolitseiametile.”;

45)paragrahvi 49 lõikes 2 asendatakse sõnad „moodustatakse julgeolekuasutuses asjaomase ministri poolt julgeolekukontrolli teostava asutuse juhi ettepanekul vähemalt kolmeliikmeline komisjon” sõnadega „moodustab julgeolekukontrolli teostava asutuse juht vähemalt kolmeliikmelise komisjoni”;

46)paragrahvi 53 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „§ 19 punktides 3, 4, 6 ja 7” tekstiosaga „§ 19 lõike 1 punktides 3, 4 ja 6”.

§ 2. Avaliku teabe seaduse muutmise

Avaliku teabe seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 35 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni poolt edastatud juurdepääsupiirangu märkega teave, mida ei loeta vastavalt riigisaladuse ja salastatud välisteabe seadusele salastatud välisteabeks, loetakse asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks.”;

2)paragrahvi 40 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni poolt edastatud juurdepääsupiirangu märkega teabele, mis loetakse asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks, kehtib juurdepääsupiirang teabe loonud riigi või organisatsiooni määratud tähtaja lõpuni.”;

3)paragrahvi 41 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni poolt edastatud juurdepääsupiirangu märkega dokumentidele, mis loetakse asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks, lisatakse käesoleva paragrahvi lõikele 2 vastav eestikeelne märge juhul, kui teabe loonud riik või organisatsioon seda nõuab, kui see on ette nähtud välislepingus või kui see aitab selgitada juurdepääsupiirangut või selle tähtaega.”;

4)paragrahvi 42 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni poolt edastatud juurdepääsupiirangu märkega dokumentidele, mis loetakse asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks, tehakse juurdepääsupiirangu kehtetuks tunnistamise kohta märge ka siis, kui neid ei ole märgistatud käesoleva seaduse § 41 lõike 3 kohaselt.”.

§ 3. Avaliku teenistuse seaduse muutmise

Avaliku teenistuse seaduse § 75 lõike 6 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) rikkumine on tekitanud ametiasutuse teistele ametnikele, töötajatele või kolmandate isikute huvidele või avalikule huvile olulise kahju, sealhulgas juhul, kui toime on pandud karistusseadustiku §-s 232 sätestatud süütegu.”.

§ 4. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2023. aasta 1. mail.

Jüri Ratas

Riigikogu esimees